

Rijksjaarverslag 2012

IIA Staten-Generaal

Vergaderjaar 2012–2013

---

33 605 IIA

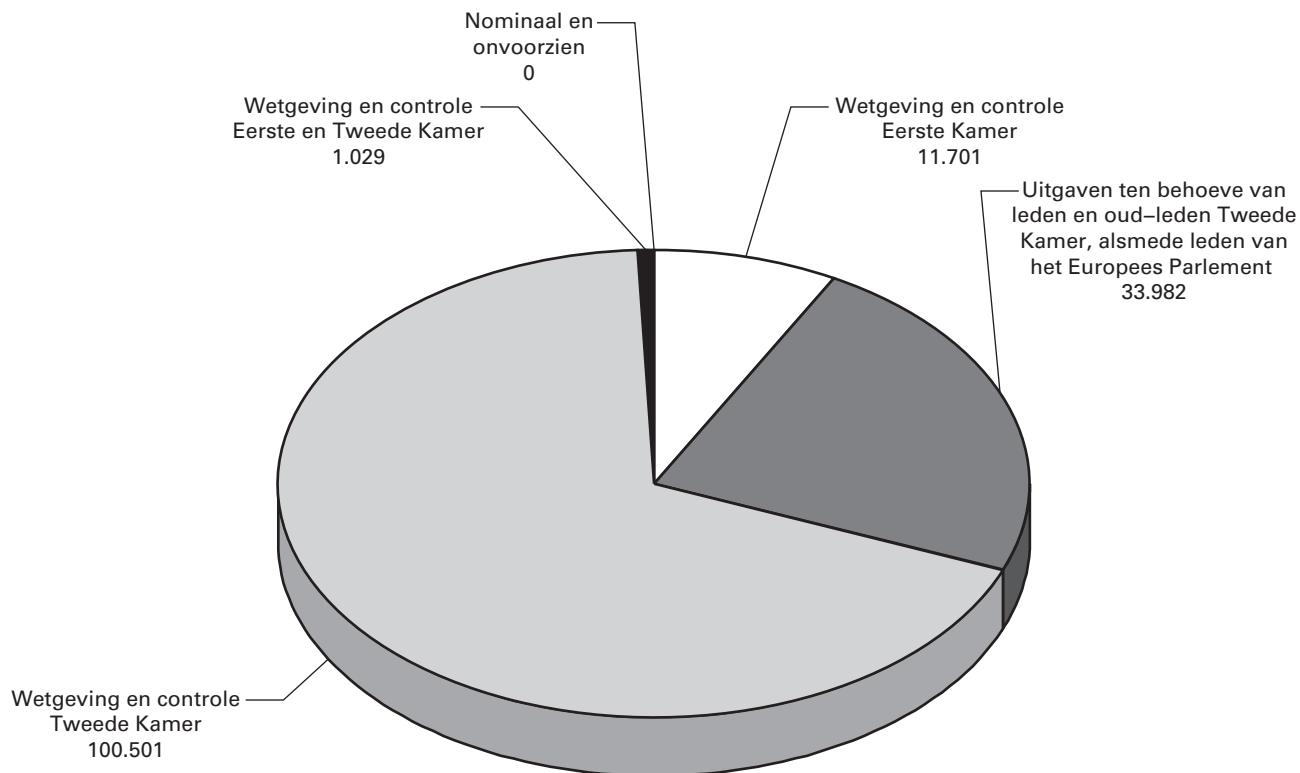
Jaarverslag en slotwet Staten-Generaal 2012

Nr. 1

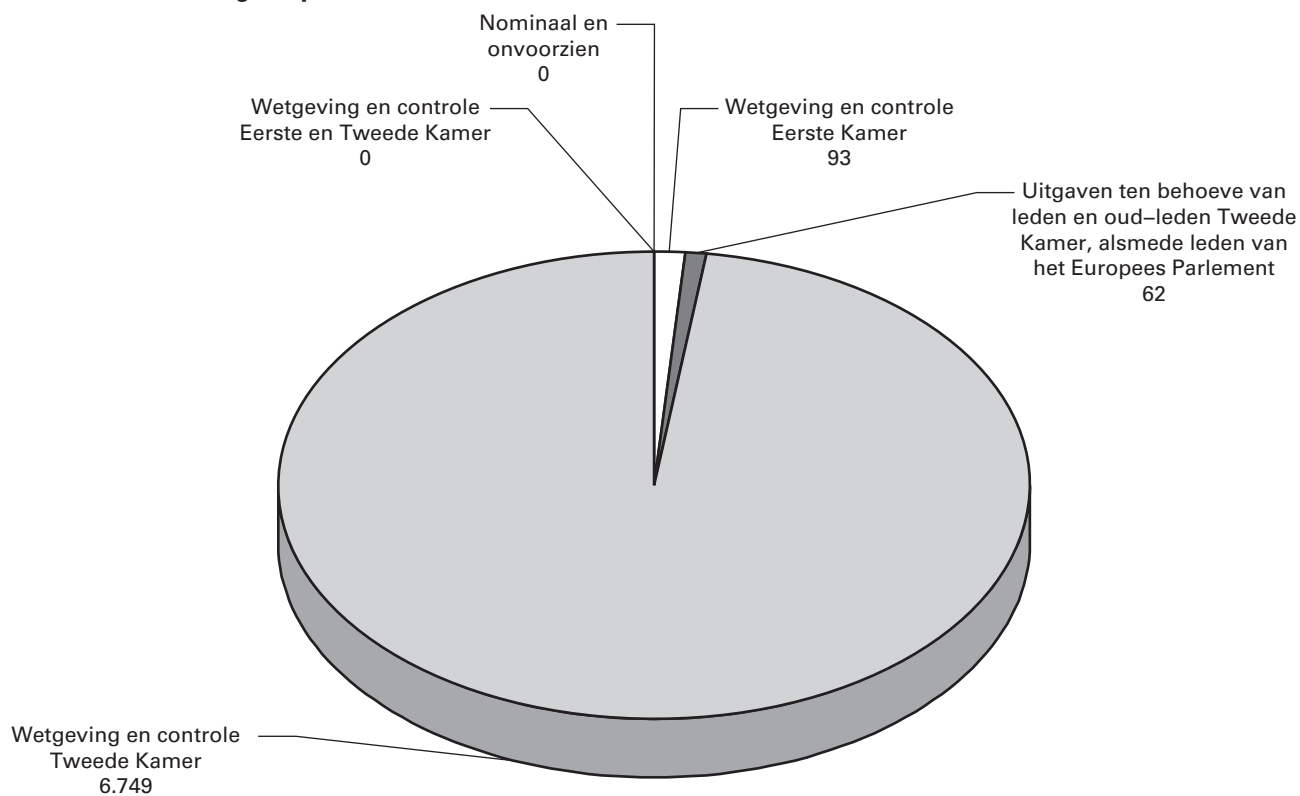
JAARVERSLAG VAN DE STATEN-GENERAAL (IIA)
Aangeboden 15 mei 2013

Gerealiseerde uitgaven naar beleidsterrein (x € 1.000)

Gerealiseerde ontvangsten per beleidsterrein (x € 1.000)

INHOUDSOPGAVE

	blz.
A. Algemeen	6
1. Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening	6
2. Leeswijzer	9
B. Beleidsverslag	10
1. Beleidsartikelen	10
2. Niet-beleidsartikel	20
3. Bedrijfsvoeringsparagraaf	21
C. Jaarrekening	23
1. De verantwoordingsstaat	23
2. De saldibalans	24

A. ALGEMEEN

1. AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

AAN de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik het jaarverslag met betrekking tot de begroting van de Staten-Generaal (IIA) over het jaar 2012 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties decharge te verlenen over het in het jaar 2012 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Rekenkamer met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieelbeheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de betrokken saldibalans;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2012;
- b. het voorstel van de slotwet over het jaar 2012 die met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
- c. het rapport van de Algemene Rekenkamer over het jaar 2012 met betrekking tot de onderzoeken van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel jaarverslag van het Rijk;
- d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2012 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2012, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2012 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

R.H.A. Plasterk

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De voorzitter van de Tweede Kamer,

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De voorzitter van de Eerste Kamer,

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de minister van Financiën.

2. LEESWIJZER

Opbouw Jaarverslag 2012

Het jaarverslag over 2012 bestaat conform de regelgeving uit de volgende delen:

- A. het algemene deel met onder andere dechargeverlening;
- B. de totaaltabel (IIA) budgettaire gevolgen van beleid;
- C. de jaarrekening.

De paragraafindeling van de artikelen is als volgt:

- 1. Algemene beleidsdoelstelling
- 2. Speerpunten 2012
- 3. Budgettaire gevolgen van beleid
- 4. Operationele doelstellingen

De bedrijfsvoeringsparagraaf is onder een aparte paragraaf opgenomen.

Wat betreft de budgettaire gevolgen van beleid is alleen een inhoudelijke toelichting gegeven bij opmerkelijke verschillen (boven € 0,5 mln.) tussen de oorspronkelijke vastgestelde begroting 2012 en de realisatie 2012.

Rechtmatigheid

In 2012 zijn de tolerantiegrenzen voor de rechtmatigheid op hoofdstukniveau niet overschreden en is er sprake van een getrouw beeld. Een toelichting op de rechtmatigheid per College is te vinden in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

Groeiparagraaf

Er zijn dit jaar geen nieuwe ontwikkelingen voor de groeiparagraaf te melden.

B. BELEIDSVERSLAG

1. DE BELEIDSARTIKELEN

ARTIKEL 1: WETGEVING EN CONTROLE EERSTE KAMER

1. Algemene beleidsdoelstelling

De hoofdtaak van de Eerste Kamer is dat zij aan het eind van het wetgevende proces een totaaloordeel velt over een wetsvoorstel. De Kamer pleegt de ter afhandeling aan haar voorgelegde wetsvoorstellen te toetsen aan een aantal kwaliteitscriteria die grofweg aangeduid kunnen worden als: rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De Eerste Kamer heeft ook de taak de regering te controleren, een taak die veelal in samenhang met de beoordeling van wetsvoorstellen wordt uitgeoefend. Naast wetgeving beoordeelt de Kamer ook verdragen en andere regelgeving (voorgehangen algemene maatregelen van bestuur).

De Eerste Kamer opereert niet alleen in een nationale, maar ook in een internationale context. Zij besteedt in ruime mate aandacht aan internationale en in het bijzonder Europese ontwikkelingen en de doorwerking van Europese regelgeving in de nationale regelgeving. De opportuniteit van voorgenomen Europese wetgeving heeft de afgelopen jaren binnen de Europese Unie versterkte aandacht gekregen van nationale parlementen, ook van het Nederlandse en daarbinnen ook in het bijzonder van de Eerste Kamer. De Eerste Kamer vervult voorts, als integraal onderdeel van het parlementaire werk, een actieve rol in parlementaire assemblees van internationale organisaties en interparlementaire vergaderingen in EU-verband. Daarnaast onderhoudt de Kamer vele diplomatieke contacten. Jaarlijks organiseert de Eerste Kamer de verenigde vergadering van de Staten-Generaal.

2. Externe factoren

De Eerste Kamer vormt de voorlaatste schakel in de keten van het wetgevingsproces. De mede-actoren in het proces zijn, voorafgaand aan de bekrachtiging van een aanvaard wetsvoorstel door het staatshoofd, respectievelijk de Ministerraad, Raad van State en de Tweede Kamer. De controle op het regeringsbeleid voltrekt zich in interactie met de regering. Uit hoofde van het Verdrag van Lissabon is de Eerste Kamer betrokken bij de voorbereiding van Europese wetgevings- en beleidsvoorstellen. De taken van de Eerste- en Tweede Kamer op dit terrein zijn gelijk. Binnen de nationale context voert de Eerste Kamer overleg met de regering over de regeringsinzet bij de voorbereiding van Europese wetgeving.

Risico's

Omdat de Eerste Kamer in het wetgevingproces de laatste schakel in de keten vormt, is haar taakuitvoering afhankelijk van het aanbod van wetsvoorstellen, en van de kwaliteit van het werk dat door de voorafgaande actoren is verricht.

3. Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 1 Wetgeving en controle Eerste Kamer
(bedragen x € 1.000)**

	2008	2009	2010	2011	Realisatie 2012	Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2012	Verschil 2012
Verplichtingen	9.371	10.430	10.792	11.017	11.632	11.278	354
Uitgaven:	9.452	10.677	10.816	11.026	11.701	11.278	423
1.1 Apparaat	5.554	6.662	6.628	6.878	7.504	6.911	593
1.2 Vergoedingen voorzitter en leden Eerste Kamer	3.856	3.973	4.122	4.144	4.149	4.300	- 151
1.3 Verenigde Vergadering	42	42	66	4	48	67	- 19
Ontvangsten	123	85	76	139	93	79	14

Financiële toelichting

Apparaat is overschreden door hogere wachtgeldkosten, duurder drukwerk officiële publicaties en hogere onderhouds- en vervangingskosten installaties, kleine inventaris en kantoorautomatisering.

4. Operationele doelstellingen

Operationele doelstelling	Activiteiten 2012
Verdere ontwikkeling van wetgevingsdossiers	Scholing van beleidsmedewerkers en informatiespecialisten
Versterking van de informatievoorziening	Verdere verbetering van de Eerste Kamerwebsite Doorontwikkelen proactief mailsysteem voor doelgroepen Doorontwikkeling educatieve website «Derde Kamer» (in samenwerking en cofinanciering met de Tweede Kamer)
Vergroten van de toegankelijkheid van het Eerste Kamergebouw	Verdere uitbreiding van de openstelling voor publiek Aanpassen van het beveiligingsniveau aan de huidige normen
Versterking van de ICT – voorzieningen	Upgraden ICT – infrastructuur

ARTIKEL 2: UITGAVEN TEN BEHOEVE VAN LEDEN EN OUD-LEDEN TWEDE KAMER, ALSMEDE LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

1. Algemene beleidsdoelstelling

Onder dit artikel worden rechtspositionele uitgaven aan leden en oud-leden van de Tweede Kamer, alsmede hun nagelaten betrekkingen, evenals de schadeloosstelling aan de Nederlandse leden van het Europees Parlement geraamd.

2. Speerpunten 2012

2a. Zorg dragen voor uitbetalingen i.v.m. wettelijke regelingen

De Tweede Kamer draagt ingevolge de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer (Stb. 1997, 250), de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Stb. 1969, 594) en de Wet schadeloosstelling leden Europees Parlement (Stb. 1979, 379) zorg voor de uitgaven uit hoofde van:

- schadeloosstelling leden Tweede Kamer (artikel 2.1);
- reis- en overige kostenvergoedingen leden Tweede Kamer (artikel 2.1);
- wachtgelden oud-leden Tweede Kamer (artikel 2.2);
- pensioenen oud-leden en hun nabestaanden (artikel 2.2);
- schadeloosstelling Nederlandse leden van het Europees Parlement die er na de laatste verkiezingen voor gekozen hebben betaald te willen blijven worden door de Tweede Kamer (artikel 2.3).

2b. Facilitering outplacement

Er zijn 4 oud-leden nog bemiddeld door de Tweede Kamer, kosten € 0,053 mln. Nieuwe gevallen van outplacement lopen via Loyalis.

3. Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 2 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer, alsmede leden van het Europese Parlement
(bedragen x € 1.000)**

	2008	2009	2010	2011	Realisatie 2012	Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2012	Verschil 2012
Verplichtingen	31.677	31.549	34.465	32.425	33.982	34.123	- 141
Uitgaven:	31.678	31.549	34.458	32.431	33.982	34.123	- 141
2.1 Schadeloosstelling	20.232	21.476	21.909	22.166	22.107	21.504	603
2.2 Pensioenen en wachtgelden	9.016	8.622	10.956	10.071	11.683	10.133	1.550
2.3 Schadeloosstelling Europarlementariërs	2.430	1.451	1.593	194	192	2.486	- 2.294
Ontvangsten	351	195	100	51	62	86	- 24

Financiële toelichting

Op artikelniveau komt het verschil tussen de vastgestelde begroting en de realisatie voor rekening van het onderdeel pensioenen en wachtgelden. Door de niet geplande verkiezingen in 2012 is er in dat jaar een groter beroep gedaan op, met name, de wachtgelden dan in een niet-verkiezingsjaar.

Beleidsartikelen

Bij de nieuwe zittingsperiode van het Europe Parlement in 2011 hebben de Nederlandse leden de keuze gekregen zich te laten betalen via het Europe Parlement of via de Tweede Kamer. Bijna alle leden (op 2 na) hebben gekozen voor betaling via het Europe Parlement. Dit verklaart de lagere uitgaven aan de schadeloosstelling Europe Parlementariërs vanaf 2011.

Stijgende reeks pensioenen en wachtgelden: de uitgaven zijn afhankelijk van het aantal uitkeringsgerechtigde oud-leden. Deze zijn toegenomen door de verkiezingen in 2010 en 2012 van 57 naar 89 wachtgelders. Ook de pensioengerechtigden zijn gestegen van 381 naar 433.

4. Operationele doelstellingen

Kengetallen

Tabel 2.1 Gemiddelde uitgaven per lid (in € 1.000)						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. schadeloosstelling	20 661	20 232	21 476	21 909	22 166	22 107
gemiddeld per lid TK	138	135	143	146	148	147
2. pensioenen en wachtgelden	11 996	9 016	8 622	10 956	10 071	11 684
totaal 2 en 3	32 657	29 248	30 098	32 865	32 237	33 791
gemiddeld per lid TK	218	195	201	219	215	225
3. schadeloosstelling leden						
Europe Parlement	2 362	2 429	1 451	1 593	194	192
gemiddeld per lid EP	87	90	54	59	97	96

ARTIKEL 3: WETGEVING EN CONTROLE TWEDE KAMER

1. Algemene beleidsdoelstelling

Taak van de Tweede Kamer

Als volksvertegenwoordiging heeft de Tweede Kamer twee hoofdtaken, het controleren van de regering en (mede)wetgeving. Deze taken vloeien voort uit de grondwetsartikelen 50 (vertegenwoordiging van het gehele Nederlandse volk), 65 tot en met 72 (werkwijze), 81 tot en met 87 (wetgeving), 105 (begrotingen), 137 en 138 (Grondwetgeving) en enkele andere grondwets- en wetsartikelen.

De ambtelijke diensten

De ambtelijke organisatie van de Tweede Kamer heeft als missie het ondersteunen van het constitutioneel proces. De ambtelijke organisatie wil dit verder versterken door middel van het bieden van een politiek neutrale, adequate en innovatieve ondersteuning van de Kamerleden en de fractie organisatie in alle facetten van het werk als volksvertegenwoordiger. De politieke prioriteit, zoals door de Kamer bepaald, is daarbij leidend voor de ambtelijke organisatie. Het constitutioneel proces in de Tweede Kamer kenmerkt zich door een van jaar tot jaar toenemende complexiteit. Het aantal te behandelen onderwerpen neemt toe, de diepgang en omvang van de te beoordelen informatie wordt groter en de belangstelling vanuit de media en van de kant van belanghebbenden zorgen voor een toegenomen tijdsdruk. Daarmee stijgt eveneens de druk op de Kamerleden en de ondersteunende functies. Zowel het aantal plenaire vergaderingen als het aantal commissievergaderingen vertoont de laatste jaren een stijgende lijn. Het aantal Kamervragen is in de periode 1987 tot en met 2009 zelfs ruim verdrievoudigd, van 963 in 1987 tot 3.164 in 2009. Het aantal moties is in dezelfde periode ruim verzesvoudigd. In 1987 werden er 387 moties ingediend en in 2009 2 616 (zie het rapport «de staat van de Tweede Kamer», bijlage bij de Raming van de Tweede Kamer voor het jaar 2012, Kamerstukken II, 32 745 nr. 3).

2. Speerpunten 2012

Gegeven de algemene doelstelling worden jaarlijks accenten gelegd. De speerpunten voor 2012 waren:

- uitvoeren aanbevelingen uit Parlementaire Zelfreflectie;
- implementatie modernisering AV-faciliteiten;
- verdere digitalisering van parlementaire informatie;
- inrichten op ombuigingen.

De afgelopen jaren werden, ook in de keuze van de speerpunten, gekenmerkt door een verdere verbetering van de ondersteuning van leden door middel van (financiële) investeringen.

Uitvoering aanbevelingen uit Parlementaire Zelfreflectie

Het jaar 2012 heeft grotendeels in het teken gestaan van de verkiezingen op 12 september en de daaropvolgende periode van kabinetsformatie.

Niet alleen viel de vaststellingsprocedure in de tijd samen met het verkiezingsreces en de aansluitende formatieperiode, ook was een groot onderzoek van de agenda 2011 doorgelopen tot in 2012 (het zgn. spooronderzoek) en bleken twee onderzoeken van de agenda 2012 (ICT bij de overheid en Huizenprijzen) te zullen gaan doorlopen tot in 2013.

Formatie en regeerakkoord waren en zijn onderdeel van de parlementaire zelfreflectie. De «formatie 2012» heeft voor het eerst onder leiding van de Tweede Kamer plaatsgevonden. Het verloop van de formatie zal geëvalueerd worden.

Aan de in september aangetreden nieuwe Kamerleden zijn zowel zogenaamde stoomcursussen over met name het Reglement van Orde aangeboden als zogenaamde verdiepingscursussen over met name de parlementaire geschiedenis, Europa en de kennispositie van de Kamer, zoals dat ook gebeurd is in 2010. Hiermee is een van de aanbevelingen uit de zelfreflectie vast onderdeel geworden van het introductieprogramma voor nieuwe leden. Daarnaast ontvangen zij overigens reeds sinds jaren de door de staven van de Kamercommissies opgestelde introductiedossiers per beleidsterrein.

In het kader van de versterking van de kennispositie van de Kamer is begonnen met een pilot «samenwerking Kamer en wetenschap»; twee Kamercommissies kunnen, met gebruikmaking van instrumenten als een «virtuele desk», factsheets en verzoekonderzoeken, min of meer direct putten uit de meest recente wetenschappelijke inzichten.

Ook is het gebruik van hoorzittingen en rondetafelgesprekken aan een onderzoek onderworpen, vooral om de voorbereiding van dergelijke vormen van informatievergaring te verbeteren. Beide instrumenten winnen zeer aan populariteit, maar de hoeveelheid vormt weer een bedreiging van de kwaliteit van voorbereiding. De aanbevelingen die uit dit onderzoek voortkomen zullen met de Kamercommissies worden besproken.

Implementatie modernisering Audiovisuele faciliteiten

Het Audiovisuele (AV) Programma is in 2012 uitgevoerd in een hoger tempo dan gepland: het AV Programma loopt ruim een half jaar vóór op de oorspronkelijke planning.

De verouderde audiovisuele infrastructuur is compleet vernieuwd. Naast de vervanging van alle bekabeling en de inrichting van een centrale apparatuurrimte, is de plenaire zaal voorzien van nieuwe camera's en een nieuwe regieruimte. Hierbij is het gehele systeem geschikt gemaakt voor High Definition (HD).

Naast de drie grote commissiezalen zijn nu nog vijf andere zalen voorzien van camera's. Deze camera's worden aangestuurd door de – ook vernieuwde – discussieinstallaties, en bieden allen HD-kwaliteit beeld.

Nog acht andere zalen zijn voorzien van een standaard aansluitpunt voor ad-hoc gebruik van een mobiele regieset met camera's.

Beeld en geluid van de debatten in alle zalen met camera's worden live getoond op intranet en het interne kabel-TV-netwerk (binnen de gebouwen van de Tweede Kamer), op internet en ter beschikking gesteld van de omroepen. De toegankelijkheid en doorzoekbaarheid van achteraf te bekijken plenaire debatten (Debat Gemist) is door middel van een vernieuwde website aanzienlijk toegenomen.

Verdere digitalisering van parlementaire informatie

Zoals aangekondigd was 2012 een jaar waarin veel zaken zijn voorbereid en de ontwikkeling daarvan is gestart. Zo is in 2012 een eerste versie van een gegevensmagazijn ontwikkeld, waarin informatie uit twee verschillende systemen (Parlis en VIP) bijeengebracht wordt en in samenhang doorzoekbaar is. Daarnaast is samenhang in informatie gecreëerd door inzet van Linked Data-technologie; een eerste proeve hiervan zijn de dynamische biopagina's van de Kamerleden. Begin 2013 zullen meer

Beleidsartikelen

resultaten van deze technologie zichtbaar worden in de vorm van overzichten van moties en amendementen. Voor het verslagleggingondersteunend systeem (VLOS) is veel werk verricht om versie 2.0 te realiseren. Begin 2013 wordt dit in gebruik genomen.

Een aantal websites van de Tweede Kamer en het intranet (Plein2) zijn omgezet naar een nieuw content management systeem (CMS). Dit CMS is open source. Ook is een nieuwe – op de gebruiker afgestemde – startpagina van Plein2 in gebruik genomen.

Om in de toekomst parlementaire informatie in samenhang op te kunnen vragen zijn de eerste stappen gezet voor de inrichting van een parlementair informatieportaal via Plein2. Voor www.tweedekamer.nl worden de laatste acties ondernomen om informatie uit Parlis aan de burger beschikbaar te stellen.

3. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Wetgeving en controle Tweede Kamer
(bedragen x € 1.000)

	2008	2009	2010	2011	Realisatie 2012	Oorpronkelijk vastgestelde begroting 2012	Verschil 2012
Verplichtingen	87.963	90.100	101.236	104.889	98.521	93.995	4.526
Uitgaven:	87.058	91.237	99.306	99.801	100.501	93.995	6.506
3.1 Apparaat	61.553	64.918	67.408	66.862	69.926	65.724	4.202
3.2 Onderzoek en kennis	469	755	814	677	281	1.096	- 815
3.3 Drukwerk	2.821	3.075	3.814	3.042	3.689	3.026	663
3.4 Fractiekosten	21.747	22.186	27.040	27.959	25.597	23.715	1.882
3.5 Uitzending leden	468	303	230	176	334	434	- 100
3.6 Enquêtes				1.085	673	0	673
Ontvangsten	3.673	8.051	3.336	4.740	6.749	2.766	3.983

Financiële toelichting

De niet-geplande verkiezingen in 2012 hebben grote invloed gehad op de begrotingsuitvoering 2012. Enerzijds is er sprake van afnemende politieke activiteiten (onderuitputting onderzoeksbudget), anderzijds zijn er (ambtelijke) meeruitgaven aan verhuizingen, renovaties van gebouwdelen en aanpassing infrastructuur in verband met de grootschalige herhuisvesting van de fracties in de gebouwdelen van de Tweede Kamer. Wat betreft het artikel fractiekosten, de fracties binnen de Kamer ontvangen een bijdrage in de kosten welke is gebaseerd op het zetel-aantal. Fracties die in omvang afnemen ontvangen nog een jaar lang een bijdrage die is gebaseerd op de oude omvang. Hierdoor is sprake van een overschrijding.

De Tweede Kamer heeft er voor gekozen de uitgaven aan de parlementaire enquête «financieel stelsel» niet extern te claimen zoals mogelijk is op grond van de Wet op de Parlementaire Enquêtes. De reden hiervoor is de voorziene onderuitputting op het artikel Wetgeving en controle Tweede Kamer in verband met de niet geplande Tweede Kamerverkiezingen. Op deze wijze wil de Tweede Kamer een bijdrage leveren aan de huidige financiële crisis.

De meerontvangsten zijn te verklaren door toegenomen doorberekeningen aan derden in geval van detacheringen en overeenkomsten (materiële dienstverlening) aan andere Hoge Colleges van Staat.

4. Operationele doelstellingen

Europese betrokkenheid

Deze structurele extra personele inzet is inmiddels gerealiseerd, door het structureel maken van de vier functies commissieadviseur EU bij de Griffie Commissies Internationaal en Ruimtelijk.

Inrichting Huis voor democratie en rechtsstaat

Het Huis, dat nu officieel «ProDemos, Huis voor democratie en rechtsstaat» wordt genoemd, heeft in 2012 een goed begin gemaakt. Het programma en de bezetting is goed in gang gezet. Op werkvloerniveau wordt samengewerkt met de fracties en met de dienst Communicatie en die samenwerking zal nog intensiever worden. Op het niveau van directie en bestuur is er regelmatig contact en die contacten zijn goed. De Kamer is medefinancier en heeft als zodanig ook formeel invloed op het beleid. Het beter toegankelijk maken van de Kamer, onder meer voor de bezoekersgroepen van ProDemos, ligt op schema.

Diversiteitbeleid

In 2012 is aandacht besteed aan drie doelgroepen binnen het diversiteitbeleid. Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar multiculturele diversiteit. Hieruit blijkt dat mensen met een multiculturele achtergrond goed vertegenwoordigd zijn binnen de Tweede Kamer, maar veelal in de lagere, facilitaire functies werken. In de functies vanaf schaal 10 en hoger zijn ze ondervertegenwoordigd. Een tweede doelgroep uit het diversiteitbeleid is mensen met een WsW- of Wajong uitkering. De Tweede Kamer committeert zich aan de Rijksbrede 1%-regeling en heeft deze doelstelling behaald. Er zijn zes mensen binnen de Tweede Kamer die op deze manier werkervaring kunnen opdoen/hebben opgedaan. Binnen het Restaurantbedrijf werken structureel drie mensen met een WsW-status en binnen andere diensten zijn drie Wajongers aan het werk (geweest). De laatste doelgroep betreft vrouwen in leidinggevende functies. De doelstelling voor het topmanagement is behaald. De doelstelling voor vrouwen in leidinggevende posities is nog niet behaald. In 2012 is de eerste talentenpool afgerond. In 2012 is tevens, in het kader van de doelen uit het plan van aanpak Talent naar de Top, een brede projectgroep gestart om de mogelijkheden van Het Nieuwe Werken te onderzoeken, om onder andere de balans werkprivé te bevorderen. Daarnaast is Kamerbreed onderzocht hoe het staat met de mogelijkheid tot Maatwerken: hoe staat het met de balans werkprivé, hoe is de bedrijfscultuur, en is het mogelijk om op maat afspraken te maken over de werkprivé balans, loopbaan en ontwikkelmogelijkheden. In oktober is de erkenning in ontvangst genomen door directeur Henk Bakker.

Anti-Rookbeleid

Hulp bij het stoppen met roken is een onderdeel van het preventie- en gezondheidsbeleid van de ambtelijke organisatie van de Tweede Kamer. Van de twee stoppen met roken trainingen die zowel aan fracties als aan diensten zijn aangeboden zijn uiteindelijk 40% van de deelnemers niet roker. Daarvoor geldt een officiële termijn, namelijk dat een stopper één jaar na de stopdatum nog steeds niet rookt. Degenen die uiteindelijk toch weer zijn gaan roken, doen dat minder omdat ze er bewuster mee omgaan

Beleidsartikelen

en geven allen aan dat zij opnieuw willen gaan stoppen met behulp van wat zij hebben geleerd in de training.

Tabel 3.1 Kengetallen
Gemiddelde uitgaven per Kamer zetel
Uitgavenoverzicht (bedragen in € 1.000)
Wetgeving en controle Tweede Kamer

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Apparaatskosten	58.662	61.554	64.918	67.408	66.862	69.926
Onderzoeksbudget	529	470	755	709	677	281
Drukwerk	3.030	2.821	3.075	3.814	3.042	3.688
fractiekosten	23.057	21.746	22.186	27.040	27.959	25.597
uitzending leden	244	468	303	230	176	334
enquêtes					1.085	674
totaal artikel 3	85.522	87.059	91.237	99.201	99.801	100.500
<i>gemiddeld per zetel</i>	<i>570</i>	<i>580</i>	<i>608</i>	<i>661</i>	<i>665</i>	<i>670</i>

ARTIKEL 4: WETGEVING EN CONTROLE EERSTE EN TWEDE KAMER

1. Algemene beleidsdoelstelling

Het onder dit artikel opgenomen budget ten behoeve van wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer betreft de kosten van interparlementaire activiteiten.

2. Speerpunten 2012

Niet van toepassing.

3. Budgettaire gevolgen van beleid

**Tabel 4 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer
(bedragen x € 1.000)**

	2008	2009	2010	2011	Realisatie 2012	Oorpronkelijk vastgestelde begroting 2012	Vershil 2012
Verplichtingen	1.828	1.194	1.075	1.067	2.219	1.547	672
Uitgaven:	1.828	1.194	1.075	1.067	1.029	1.547	- 518
4.2 Apparaat griffie interparlementaire betrekkingen	436	0	0	0	0	12	- 12
4.3 Interparlementaire betrekkingen	1.392	1.194	1.075	1.067	1.029	1.535	- 506
Ontvangsten	46	0	0	0	0	23	-23

Financiële toelichting

Ook op het artikel Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer is sprake van onderuitputting als gevolg van de niet geplande Tweede Kamerverkiezingen in 2012. Door het verkiezingsreces zijn er minder activiteiten ondernomen op het gebied van interparlementaire betrekkingen.

4. Operationele doelstellingen

Kengetallen

**Tabel 4.1
Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer
(in € 1.000)**

	2008	2009	2010	2011	realisatie 2012	vastgestelde begroting 2012	verschil
totaal apparaat	1.828	1.194	1.075	1.067	1.029	1.547	- 518
gemiddeld per zetel (225)	8	5	5	5	5		

2. NIET- BELEIDSARTIKEL

ARTIKEL 10: NOMINAAL EN ONVOORZIEN

**Tabel 1 Nominaal en onvoorzien
(bedragen x € 1.000)**

	2008	2009	2010	2011	Realisatie 2012	Oorpronkelijk vastgestelde begroting 2012	Vershil 2012
Verplichtingen	0	0	0	0	0	956	- 956
Uitgaven:	0	0	0	0	0	956	- 956
10.1 Loonbijstelling	0	0	0	0	0	478	- 478
10.2 Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	478	- 478
10.3 Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0

Financiële toelichting

Bij 1^e suppletoire begroting 2012 is de loonbijstelling en prijsbijstelling uitgekeerd.

3. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Inleiding

De onderdelen 1 t/m 4 van de bedrijfsvoeringsparagraaf zijn per college onderstaand toegelicht. Bij onderdeel 4 (overige aspecten) geldt daarnaast de onderstaande opmerking over de totstandkoming van het jaarverslag van het begrotingshoofdstuk.

Totstandkoming jaarverslag

Het proces van de totstandkoming van het jaarverslag, en dan met name die van de saldibalans, is voor verbetering vatbaar. In samenwerking met de Hoge Colleges van Staat/kasbeheerders zal BZK in 2013 het totstandkomingsproces verbeteren.

Wetgeving en controle Eerste Kamer

Financiële rechtmatigheid

De begrotingsuitvoering is in het algemeen rechtmatig verlopen. Dat neemt niet weg dat ten aanzien van een drietal verplichtingen de Europese aanbestedingsrichtlijnen niet zijn nageleefd. In totaal betreft dit een bedrag van € 261.378. In twee gevallen zijn contracten verlengd en in één geval is er sprake van een geïmporteerde fout. Om moverende redenen heeft de Eerste Kamer ervoor gekozen om voorschotten te betalen op nog te ontvangen producten die afwijken van hetgeen is geregeld in het besluit verlening voorschotten. De tolerantiegrens op artikel niveau wordt niet overschreden.

Totstandkoming (niet financiële) informatie

De Eerste Kamer verkrijgt de informatie uit verschillende eigen systemen.

Financieel en materieel beheer

Het financieel en materieel beheer voldoet in hoofdlijnen aan de daaraan te stellen eisen; de Eerste Kamer zal in 2013 aandacht schenken aan de tijdigheid van het vastleggen van de verplichtingen en het naleven van de Europese aanbestedingsregels.

Overige aspecten

Er hebben zich geen verdere bijzonderheden voorgedaan.

Wetgeving en controle Tweede Kamer

Rechtmatigheid

De geconstateerde onrechtmatigheid is geheel ontstaan door het aflopen van contracten of het uitlopen van aanbestedingstrajecten die onder regie van derden worden uitgevoerd (geïmporteerde fouten). Omdat het aanbesteden onder regie van derden toeneemt door ontwikkelingen als categoriemanagement en centralisering van de inkoopfunctie, zal de Tweede Kamer de eigen contractadministratie daarop aanpassen en tijdig een signaal afgeven richting de externe contracteigenaar.

Financieel en materieelbeheer

De stafdienst FEZ onderzoekt, naar aanleiding van de adviezen van de Auditdienst Rijk, de mogelijkheid om autorisaties binnen de financiële informatiesystemen anders in te richten. In 2012 is hiermee een aanvang gemaakt en wordt in 2013 afgerond.

De ISAE-3402 verklaring wordt sinds 2011, door het bedrijf dat de salarisverwerking verzorgt, afgegeven voor de periode van 1 januari tot en

Bedrijfsvoeringsparagraaf

met 31 oktober. De Tweede Kamer heeft tegen deze werkwijze bezwaar aangetekend. Opnieuw zal hiervoor aandacht worden gevraagd.

Totstandkoming beleidsinformatie

Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan. De Tweede Kamer heeft voor de totstandkoming van de niet-financiële informatie de procedure gevolgd.

Overige informatie

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

C. JAARREKENING

1. DE VERANTWOORDINGSSTAAT

Art. Omschrijving	(1)			(2)			(3)=(2)-(1)		
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		
	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal		141.899	2.954		147.213	6.904	0	5.314	3.950
Beleidsartikelen									
1 Wetgeving en controle Eerste Kamer	11.278	11.278	79	11.632	11.701	93	354	423	14
2 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer, alsmede leden van het Europees Parlement	34.123	34.123	86	33.982	33.982	62	- 141	- 141	- 24
3 Wetgeving en controle Tweede Kamer	93.995	93.995	2.766	98.521	100.501	6.749	4.526	6.506	3.983
4 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	1.547	1.547	23	2.219	1.029	0	672	- 518	- 23
Niet beleidsartikelen									
10 Nominaal en onvoorzien	956	956	0	0	0	0	- 956	- 956	0

**2. SALDIBALANS PER 31 DECEMBER 2012 VAN DE STATEN-
GENERAAL (IIA)**

(Bedragen x € 1.000,-)				
1)	Uitgaven 2012	147.213	2) Ontvangsten 2012	6.904
3)	Liquide middelen	27		
4)	Rekening-courant RHB		4a) Rekening-courant RHB	137.955
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)	252	6) Ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden)	2.633
7)	Openstaande rechten		7a) Tegenrekening openstaande rechten	
8)	Extra-comptabele vorderingen	238	8a) Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	238
9a)	Tegenrekening extra-comptabele schulden		9) Extra-comptabele schulden	
10)	Voorschotten	103.689	10a) Tegenrekening voorschotten	103.689
11a)	Tegenrekening garantie-verplichtingen	8.579	11) Garantieverplichtingen	8.579
12a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	6.522	12) Openst. verplichtingen	6.522
13)	Deelnemingen		13a) Tegenrekening deelnemingen	
	TOTAAL	266.520	TOTAAL	266.520

Toelichting op de saldibalans van de Staten-Generaal (IIA) over het jaar 2012

Ad 1 en 2. Uitgaven en ontvangsten 2012

Bij de begrotingsuitgaven en -ontvangsten zijn de gerealiseerde uitgaven en ontvangsten opgenomen met betrekking tot het jaar waarvoor de Rijksrekening nog niet door de Tweede Kamer is goedgekeurd.

Ad 3. Liquide middelen

De post liquide middelen is het saldo contante gelden aanwezig in de kluis van de kasbeheerders.

Het totaalbedrag is als volgt opgebouwd:

(Bedragen x 1,-)		
Eerste Kamer	€	493
Tweede Kamer	€	26.266
Totaal	€	26.759

Ad 4. Rekening-courant RHB

Op de Rekening-courant met de Rijkshoofdboekhouding is de financiële verhouding met het ministerie van Financiën weergegeven. Opgenomen is het bedrag in overeenstemming met het saldobiljet van genoemd departement.

Ad 5. Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)

Het bedrag aan uitgaven buiten begrotingsverband is als volgt opgebouwd:

(Bedragen x € 1,-)			
	Vorderingen kasbeheerders Staten-Generaal:		
a	Eerste Kamer	€	138.204
b	Tweede Kamer	€	114.246
Totaal		€	252.450

Ad a:

De vorderingen van de Eerste Kamer bestaan voornamelijk uit reguliere debiteuren (€ 59.880) en voor € 70.493 aan voorschotten buitenlandse dienstreizen.

Ad b:

Het grootste deel van de vorderingen van de Tweede Kamer bestaat uit voorschotten buitenlandse dienstreizen en reistickets (€ 113.633).

Ad 6. Ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden)

Het bedrag aan ontvangsten buiten begrotingsverband is als volgt opgebouwd:

(Bedragen x € 1,-)			
a	Schulden kasbeheerders Staten-Generaal:	€	2.632.016
b	Overige schulden	€	0
Totaal		€	2.632.016

Ad a. Schulden kasbeheerders Staten-Generaal

Dit bedrag is voornamelijk opgebouwd uit afdrachten loonbelasting en sociale lasten. Het gaat bij de de Eerste Kamer om een bedrag van € 222.702 en bij de Tweede Kamer om een bedrag van € 2.392.877.

Ad 8. Extra-comptabele vorderingen

Ad 8a. Tegenrekening extra-comptabele vorderingen

Het totaalbedrag is als volgt opgebouwd:

(Bedragen x 1,-)			
Eerste Kamer		€	0
Tweede Kamer		€	238.362
Totaal		€	238.362

Jaarrekening

De posten van de Tweede Kamer bestaan grotendeels uit vorderingen op eigen personeel.

Ad 10. Extra-comptabele voorschotten

Ad 10a. Tegenrekening extra-comptabele voorschotten

De saldi van de per 31 december 2012 openstaande voorschotten en van de in 2012 afgerekende voorschotten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Stand openstaande voorschotten per 31 december 2012:		
Eerste Kamer	€	735.281
Tweede Kamer	€	102.954.066
<hr/>		
Totaal	€	103.689.347

Overzicht afgerekende voorschotten in 2012:		
Eerste Kamer	€	131.889
Tweede Kamer	€	27.674.808
<hr/>		
Totaal	€	27.806.697

Toelichting stand openstaande voorschotten:

De posten van de Eerste kamer bestaan voornamelijk uit voorschotten fractie ondersteuning (€ 391.154) en Loyalis (€ 285.720) De posten van de Tweede Kamer bestaan uit voorschotten fracties (€ 52.000.000) en voorschotten Loyalis (€ 50.000.000).

Ad 11. Openstaande garantieverplichtingen

Ad 11a. Tegenrekening openstaande garantieverplichtingen

Het bedrag aan openstaande garanties is als volgt opgebouwd:

Garanties 1 januari 2012	€	6.760.317	
Verleende garanties in 2012	€	1.819.140	+
<hr/>			
Vervallen garanties	€	8.579.457	
	€	0	-/-
<hr/>			
Totaal openstaande garanties per 31 december 2012	€	8.579.457	

De garanties van de Tweede Kamer vloeien voort uit het gestelde in de regeling «Tegemoetkoming in de kosten van de fracties».

Ad 12. Openstaande verplichtingen

Ad 12a. Tegenrekening openstaande verplichtingen

Het bedrag aan openstaande verplichtingen is als volgt opgebouwd:

Jaarrekening

Verplichtingen 1 januari 2012		€	9.198.516	
Aangegane verplichtingen in 2012		€	146.135.659	+
			<hr/>	
		€	155.334.175	
Tot betaling gekomen in 2012	€	147.212.160		
Negatieve bijstellingen verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	€	1.600.443		
		<hr/>		
		€	148.812.603	-/-
Totaal openstaande verplichtingen per 31 december 2012		€	6.521.572	

Rijksjaarverslag 2012

IIA Staten-Generaal

Aangeboden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal door de Minister van Financiën.

Zetwerk en begeleiding

Sdu Uitgevers
afdeling Traffic
e-mail traffic@sdu.nl

Drukwerk

DeltaHage Grafische Dienstverlening

Vormgeving omslag

Studio Dumbar

Uitgave

Sdu Uitgevers

Bestelling

Sdu Klantenservice
Telefoon (070) 378 98 80
Fax (070) 378 97 83
e-mail sdu@sdu.nl
Internet www.sdu.nl
of via de boekhandel

Order

ISBN 9789012577984
NUR 823

www.rijksbegroting.nl

Sdu UITGEVERS

ISBN 978-90-12-57798-4

9 789012 577984